

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku W. O. i E. O.

z udziałem K. G., E. G. i K. K.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 lutego 2022 r.,

zażalenia pozwanego K. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w C.

z dnia 2 września 2021 r., sygn. akt VI Ca [...],WSC [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W sprawie z wniosku W. O., E. O. z udziałem K. G., E. G. i K. K. o zasiedzenie pełnomocnik uczestnika postępowania K. G. zarządzeniem z 21 lipca 2021 r. został wezwany do uzupełnienia braków formalnych poprzez złożenie dwóch odpisów skargi kasacyjnej wraz z załącznikami w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Wezwania dokonano za pośrednictwem portalu informacyjnego w trybie art. 15zzs⁹ ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 18 czerwca 2021 r. poz. 1090). Postanowieniem z dnia 2 września 2021 r. Sąd Okręgowy w C. skargę kasacyjną odrzucił.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy w C. wskazał, że wezwanie do uzupełnienia braków zostało opublikowane w portalu informacyjnym 22 lipca 2021 r. i nie zostało odczytane przez pełnomocnika uczestnika adw. A. K.. Zgodnie z ust. 3 powołanego wyżej przepisu, datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w portalu informacyjnym, a w przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym. Doręczenie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego wywołuje skutki procesowe określone w Kodeksie postępowania cywilnego właściwe dla doręczenia pisma sądowego (ust. 4). Z tych powodów skutek doręczenia wezwania do uzupełnienia braków nastąpił w dniu 5 sierpnia 2021 r., a termin do uzupełnienia braków upłynął bezskutecznie w dniu 12 sierpnia 2021 r.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w C. z 2 września 2021 r. wniósł uczestnik K. G. zaskarżając je w całości. Zarzucił naruszenie art. 15z⁹ ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1090) w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 233 § 1 k.p.c. oraz naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 15z⁹ ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem

i zwalczaniem COVID-19, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach prowadzonych w sposób określony w art. 15zzs¹ tej ustawy, w pierwszym piśmie procesowym wnoszonym przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej podaje się adres poczty elektronicznej i numer telefonu przeznaczone do kontaktu z sądem. Niewykonanie tego obowiązku stanowi brak formalny pisma (ust. 1). W okresie wskazanym w ust. 1, w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej pisma sądowe poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu tych pism (portal informacyjny). Nie dotyczy to pism, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu (ust. 2).

2. Art. 15zzs⁹ wszedł w życie w dniu 3 lipca 2021 roku i stanowi rozwiązanie tymczasowe. Pismo sądowe umieszczone w Portalu Informacyjnym przed 29 listopada 2021 r. może zostać uznane za doręczone po upływie 14 dni, mimo jego niepobrania przez pełnomocnika (art. 15 zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy COVID-19), tylko wówczas, gdy zostało opatrzone niebudzącą wątpliwości informacją, że zostało umieszczone w celu doręczenia zgodnie z art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (stanowi e-doręczenie wywołujące skutki procesowe) (postanowienie SN z 25 stycznia 2022 r., III CZ 58/22, niepublikowane). Powołanie się na usterkę w Portalu Informacyjnym, wiążącą się z tym, że wezwanie Sądu z 22 lipca 2021 r. w przedmiocie uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej było niedostępne od tej daty do 2 września 2021 r. przez pełnomocnika uczestnika, stanowi okoliczność uzasadniającą uwzględnienie zażalenia.

3. Artykuł 15zzs⁹ ustawy COVID-19 od 3 lipca 2021 r. przewiduje w sprawach cywilnych co do zasady obligatoryjne dokonywanie doręczeń zawodowym pełnomocnikom za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, który jednak nie był początkowo dostosowany do obsługi funkcji w postaci doręczenia korespondencji sądowej. Moduł obsługujący e-doręczenia został

dodany od 29 listopada 2021 r., kiedy to pełnomocnikom udostępniono zakładkę „Moje doręczenia”, w której umieszczane są pisma sądowe, podlegające doręczeniu na podstawie art. 15zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19.

Pismo sądowe podlegające doręczeniu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego (stanowiące e-doręczenie) jest umieszczane w zakładce „Moje doręczenia”, co stanowi informację, że pełnomocnik powinien pismo odebrać (pobrać plik z dokumentem), zaś w razie niedopełnienia tej czynności naraża się na skutki określone w art. 15zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy COVID-19, tj. skutek doręczenia

4. Przed 29 listopada 2021 r. w sądach nie istniała jednolita praktyka związana z oznaczaniem pism sądowych umieszczanych w Portalu Informacyjnym w celu doręczenia, zaś przed 3 lipca 2021 r. umieszczenie w Portalu Informacyjnym jakiegokolwiek pisma lub innej informacji następowało jedynie w celach informacyjnych i nie wywoływało skutku doręczenia.

5. Od 29 listopada 2021 r. w Portalu Informacyjnym jest dostępna informacja, w jakim celu określone pismo zostało w nim umieszczone. Pisma sądowe publikowane w celu doręczenia są umieszczane w zakładce „Moje doręczenia”.

6. Pismo sądowe umieszczone w Portalu Informacyjnym przed 29 listopada 2021 r. może natomiast zostać uznane za doręczone po upływie 14 dni, mimo jego niepobrania przez pełnomocnika (art. 15zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy COVID-19), wówczas, gdy zostało opatrzone niebudzącą wątpliwości informacją, że zostało umieszczone w celu doręczenia zgodnie z art. 15zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (stanowi e-doręczenie wywołujące skutki procesowe). Informacja ta musiała być dostępna w Portalu Informacyjnym dla pełnomocnika przed pobraniem pisma.

Umieszczenie pisma sądowego w Portalu w okresie między 3 lipca a 29 listopada 2021 r. nie wiązało się z informacją, że pobranie tego pisma z Portalu Informacyjnego jest równoznaczne z jego procesowym doręczeniem oraz że termin do odebrania tego pisma nie upłynął. Po zalogowaniu się do Portalu Informacyjnego nie sposób było zatem odróżnić wezwania do usunięcia braków doręczanego za pośrednictwem Portalu Informacyjnego od innych pism umieszczonych tylko w celach informacyjnych. Nie można zakładać, że każde pismo umieszczone w Portalu Informacyjnym przed 29 listopada 2021 r. stanowiło

e-doręczenie. Umieszczenie pisma w Portalu może mieć różne skutki, a kształt tego portalu przed 29 listopada 2021 r. (brak dedykowanej dla doręczeń zakładki) nie stwarzał możliwości łatwego ustalenia, czy dane pismo zostało opublikowane w celu doręczenia. Nie można od strony wymagać ustalenia tego, czy konkretne pismo zostało umieszczone w Portalu Informacyjnym ze skutkiem doręczenia, czy jedynie w celach informacyjnych. Prowadziłoby to bowiem do nałożenia na pełnomocnika obowiązku niezwłocznego zapoznawania się ze wszystkimi pismami sądowymi umieszczanymi w Portalu, a takiego obowiązku ustawa na pełnomocników nie nałożyła. Lojalność procesowa (obowiązująca także w relacjach sądu ze stronami), zwłaszcza na początku funkcjonowania tego szczególnego systemu doręczeń, uwzględniając krótkie *vacatio legis* (14 dni – art. 7 ustawy z 28 maja 2021 r.), niejednoznaczne przepisy oraz niedostosowanie – w początkowym okresie od 3 lipca do 29 listopada 2021 r. – narzędzi informatycznych do nowych zadań musi skłaniać do wniosku, że w tym czasie skuteczność doręczenia na podstawie art. 15zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy COVID-19 uzależniona była od opatrzenia pisma sądowego niebudzącą wątpliwości informacją, jaki jest skutek niepobrania tego pisma. Pełnomocnik musiał mieć więc zapewnioną możliwość uzyskania łatwo dostępnej informacji, że ma do czynienia z e-doręczeniem dostępnej dla pełnomocnika już po zalogowaniu się na konto w Portalu Informacyjnym i przed podjęciem decyzji o pobraniu pisma. W przeciwnym razie niepobranie pisma sądowego przez pełnomocnika w terminie 14 dni od jego umieszczenia w Portalu Informacyjnym nie wywoływało skutku doręczenia przewidzianego w art. 15zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy COVID-19.

7. Z uwagi na to, iż nie doszło do skutecznego doręczenia pełnomocnikowi uczestnika wezwania do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej, to jej odrzucenie było co najmniej przedwczesne.

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

